

Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

IČ: 683 78 009

Sídlo: Pod vodárenskou věží 4, 182 08 Praha 8

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 10. června 2011

Radou pracoviště schválena per rollam ke dni: 8. června 2011

V Praze dne 24. června 2011

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Pověřen vedením od: 1. ledna do 31. května 2007

Ředitel pracoviště: **PhDr. Stanislava Vavroušková, CSc.**

Jmenován s účinností od: 1. června 2007

Rada pracoviště zvolena dne 14. února 2007 ve složení:

předseda: **Doc. PhDr. Miloš Mendel, CSc.**

místopředseda: **PhDr. Jaroslav Strnad, Ph.D.**

členové:

interní:

PhDr. Vladimír Liščák, CSc.

Mgr. Vladimír Ando, Ph.D.

PhDr. Stanislava Vavroušková, CSc.

externí:

Doc. PhDr. Helena Pavlincová, Ph.D.

Katedra filosofie FF MU

Doc. PhDr. Olga Lomová, CSc.

Ústav dálného východu FF UK

Prof. PhDr. Pavel Spunar, CSc.

Filozofický ústav AV ČR

Doc. PhDr. Jiřina Šedinová, CSc.

Ústav Blízkého východu FF UK

Tajemník: Mgr. Jakub Hrubý

Orientální ústav AV ČR, v.v.i.

Dozorčí rada jmenována dne 1. května 2007 ve složení:

předseda: **Prof. PhDr. František Šmahel, DrSc.**

místopředseda: **PhDr. Jiří Holba, Ph.D.**

členové:

Doc. PhDr. Václav Ledvinka, CSc.

Archív hl. m. Prahy

Prof. PhDr. Jaroslav Vacek, CSc.

Ústav jižní a centrální Asie FF UK

Doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.

Historický ústav AV ČR, v. v. i.

tajemník: Mgr. Jakub Hrubý

Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

b) Změny ve složení orgánů:

Po rezignaci prof. PhDr. Františka Šmahela, DrSc., byla předsedkyní Dozorčí rady s účinností od 13. ledna 2010 jmenována PhDr. Ivana Laiblová Kadlecová.

c) Informace o činnosti orgánů:**Ředitelka:**

Ředitelka společně s ostatními členy vedení připravila podklady k evaluaci ústavu.

Ředitelka průběžně zdokonalovala ediční činnost OÚ, usilovala zejména o zkvalitňování publikační činnosti vědeckého časopisu Archiv orientální (recenzovaný časopis zařazený v mezinárodní databázi ERIH v kategorii B), a druhého ústavního časopisu Nový Orient, který je rovněž zařazen mezi recenzované časopisy. Věnuje pozornost dalšímu rozšíření působnosti časopisu Archiv orientální v zahraničí (jak zdokonalení distribuce a dvojstranné výměny, tak rozšíření autorské obce).

Ředitelka pravidelně reprezentovala Orientální ústav, v. v. i., na mezinárodních akcích doma i v zahraničí, pracovala v řídicím výboru mezinárodního konsorcia European Consortium for Asian Field Study (ECAF), v roce 2010 zorganizovala schůzku tohoto výboru v Praze. V jejím průběhu byl Orientální ústav stanoven hlavním centrem ECAFu ve střední a východní Evropě. Pravidelně propagovala činnost Orientálního ústavu, v. v. i., v médiích, udržovala pravidelné kontakty se zastupitelskými úřady zemí, které jsou objektem výzkumu OÚ, a účastnila se jejich společných kulturních i odborných akcí.

Ředitelka pravidelně poskytuje konzultace pracovníkům státních orgánů (zejména Ministerstva zahraničních věcí) k problematice aktuálního dění v regionu jižní Asie, který je předmětem jejího vědeckého výzkumu. V roce 2010 vyučovala předměty týkající se současné problematiky Indické republiky na Diplomacické akademii Ministerstva zahraničních věcí.

Aktivně podporuje činnost občanských sdružení a zájmových organizací zaměřených na spolupráce se zeměmi Orientu a účastní se jejich aktivit.

Zabezpečovala realizaci spolupráci OÚ s vysokými školami (FF UK, MU, MUP) a sama aktivně vyučuje na FF UK (kde vede rovněž disertační práce) a na MUP. Působí jako členka oborové rady pro obhajoby disertačních prací v oboru Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky při FF UK.

Dohlížela na výuku v kurzech orientálních jazyků, které OÚ provozuje v rámci jiné činnosti.

Vedla jednání o dislokaci Orientálního ústavu do nových prostor v objektu Hybernská 8.

Rada pracoviště:

Rada pracoviště Orientálního ústavu se v roce 2010 poprvé sešla dne 29. dubna. Na zasedání se hovořilo především o možnosti dislokace ústavu do nových prostor v objektu Hybernská 8. V této souvislosti Rada také zvážila doporučení AR AV ČR o platbě nekomerčního nájemného. Toto doporučení bylo Radou OÚ zamítnuto jako nevýhodné. Druhým důležitým bodem diskuze bylo chystané hodnocení ústavů AV ČR. Ředitelka OÚ se rozhodla v souladu s Radou vyjádřit zásadní výhrady proti nominaci Doc. PhDr. Lydie Petráňové, CSc. za poradkyni hodnotící komise.

Dne 5. října se Rada pracoviště prostřednictvím Doc. Lomové seznámila s formálním průběhem evaluací ústavů AV ČR. Ředitelka informovala Radu o tom, že v létě proběhla na

pracovišti neočekávaná hloubková kontrola, která shledala několik nedostatků, zejména ve vyplňování docházkových knih. Byla přijata konkrétní opatření, aby napříště k takovýmto nedostatkům nedocházelo. Rada OÚ požádala především externí členy, aby se zamysleli nad možnostmi, jak obohatit výzkumný záměr ústavu pro příští léta.

Dozorčí rada:

Dozorčí rada Orientálního ústavu se během roku 2010 sešla dvakrát. Dne 19. února se Dozorčí rada seznámila se základními údaji o činnosti pracoviště AV ČR v roce 2009 a hlavními dosaženými výsledky, a s podklady pro zprávu o hospodaření pracoviště v roce 2009. DR přijala návrh nákladů a výnosů na rok 2010, avšak důrazně doporučila posílit prostředky na nákup knih. Dále DR schválila návrh vedení pracoviště, aby auditorem pro OÚ byl i nadále Ing. Jiří Hofman. Důležitým bodem diskuze byla možnost dislokace ústavu do objektu v Hyberské ulici a s tím související otázkou placení nekomerčního nájemného v současných prostorech.

Dne 22. června DR projednala výroční zprávu za rok 2009 a doporučila několik změn, dále se seznámila s účetní uzávěrkou za rok 2009 a vzala na vědomí zprávu o hospodaření včetně zprávy auditora. Dozorčí rada se seznámila s návrhem rozpočtu nákladů a výnosů pracoviště na rok 2010, zejména pak s možností získávat granty a doporučila, aby OÚ usiloval o získání dalších grantů coby dalšího zdroje příjmů pracoviště. Doc. Vlček informoval Dozorčí radu o vývoji možné dislokace společenskovedních pracovišť AV ČR do objektu Hyberská 8 a nastínil předpokládané časové horizonty přemístění.

II. Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2010 nedošlo k žádným změnám zřizovací listiny.

III. Hodnocení hlavní činnosti

1. Vědecká (hlavní) činnost pracoviště a uplatnění jejích výsledků

V roce 2010 pracoval Orientální ústav AV ČR, v.v.i. s 15 vědeckými pracovníky a 2 doktorandy. Dva pracovníci (Hons, Třísková) v roce 2010 získali titul Ph.D., a postoupili tak do kategorie vědeckých pracovníků, čímž se zvýšila celková kvalifikace pracoviště.

a) stručná charakteristika vědecké (hlavní) činnosti pracoviště

Předmětem vědecké činnosti Orientálního ústavu, v. v. i., AV ČR je základní výzkum dějin, nábožensko-filozofických systémů, jazyků, literatur a kultur národů Asie a Afriky. V roce 2010 se vědecká činnost ústavu zaměřovala zejména na následující úžeji vymezené oblasti: Dějiny zemí východní Asie a jejich kultury. Dějiny zemí jižní a jihovýchodní Asie a jejich kultury. Dějiny, literatura a náboženství starověkého Předního východu, biblická studia. Soudobé dějiny zemí Blízkého východu. Islám v kontextu moderních a soudobých dějin Blízkého a Středního východu. Klasický islám a islámská mystika. Nábožensko-filozofické systémy jižní, jihovýchodní a východní Asie: buddhismus, hinduismus, taoismus.

Lexikografie, fonetika, fonologie a didaktika výuky orientálních jazyků s důrazem na čínštinu, hindštinu, tamilštinu a sanskrt. Současné arabské a indické písemnictví. Klasické čínské a tibetské písemnictví. Ideové a teoretické základy tradiční čínské medicíny.

- Orientální ústav vydává dva časopisy, Archív orientální (cizojazyčný vědecký čtvrtletník), který je klasifikován v mezinárodní databázi recenzovaných časopisů ERIH v kategorii B, a česky vydávaný odborný čtvrtletník Nový Orient, který byl zařazen mezi recenzované časopisy.
- Orientální ústav je zakládajícím členem mezinárodního konzorcia European Consortium for Asian Field study (ECAF), které organizuje terénní výzkum v řadě zemí nacházejících se v oblasti výzkumného zájmu OÚ. Konsorcium má 29 zakládajících (řádných) a 10 přidružených členů. Ředitelka OÚ je členkou sedmičlenného výkonného výboru konzorcia.
- Orientální ústav se aktivně podílí na práci Oborové rady pro obhajoby doktorských prací v programu Historické vědy v oboru Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky. Společná akreditace Orientálního ústavu a FF UK byla udělena rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.
- Orientální ústav spravuje rozsáhlou všeobecnou knihovnu (více než 200 000 svazků) a specializované knihovny v orientálních jazycích. Všechny tyto fondy jsou přístupné veřejnosti.
- Ústav spolupracuje s veřejnými sdělovacími prostředky, jeho pracovníci pravidelně poskytují konzultace a vystupují v rozhlase a televizi s informací a komentáři k aktuálnímu dění v zemích, které jsou předmětem jejich výzkumné činnosti.
- Jeden pracovník OÚ se stal členem akreditační komise MŠMT.

b) několik nejdůležitějších výsledků vědecké činnosti a jejich aplikací

Přestože v roce 2010 se tým Orientálního ústavu skládal pouze ze 17 pracovníků, podařilo se vyprodukovat důležité výsledky, zejména několik monografií a odborných vědeckých článků:

Mendel, M.: *Víno a vinařství v dějinách islámu*. Praha: Orientální ústav AV ČR, v. v. i. 2010. 496 s. Kniha patří do kategorie historických prací o „dějinách všedního dne“. Mapuje rozvoj vinařství a praktické uplatnění vína, případně dalších alkoholových substancí, v oblastech Blízkého a Středního východu a dalších územích, která jsou dnes součástí tzv. „islámského světa“. Problematika je líčena analyticky, a to jak z hlediska pojetí zákazu požívání alkoholu v rovině islámské etiky, věrouky a práva, tak z hlediska hospodářských kulturních dějin dotyčných oblastí.

Prosecký, J.: *Slova do hlíny vepsaná. Mýty a legendy Babylónu*. Edice Orient, Sv. 9. Praha: Academia 2010, 440 s. Kniha se zabývá akkadskými (babylónsko-asyrskými) a dvojjazyčnými (sumersko-akkadskými) mýty a legendami, které byly tradovány v oblasti starověkého Předního východu v období 2. a 1. tisíciletí př. n. l. Integrální překlady jsou doprovázeny podrobnými úvody a doplněny poznámkami věcné i bibliografické povahy, seznamem citované literatury a pramenů a výkladovým slovníkem vlastních jmen. Svou šíří

přeložených a komentovaných textů je tato kniha ojedinělá i v kontextu světové odborné literatury.

Ando, V.: *Malá encyklopedie taoismu*. Praha: Libri, 2010. 285 s. Jedná se o specializovanou odbornou encyklopedii. V úvodních dvou kapitolách vysvětluje charakteristiky a typické rysy různých forem taoismu a podává přehled jeho vývoje v historickém kontextu. Encyklopedická část obsahuje přes 350 odkazy provázaných hesel pokrývajících všechny aspekty taoistického učení a náboženství.

Bečka, J. – Vavroušková, S.: *Thajsko*. Stručná historie států sv. č. 68. Praha: Libri, 2010. 154 s. Tato kniha je první vědecké zpracování dějin Thajska v českém jazyce od nejstarších dob do současnosti. Publikace se zabývá rovněž sociálními, hospodářskými a kulturními problémy země. Zkoumá též vliv buddhismu jako hlavního náboženství země na rozvoj thajské civilizace a formování moderního thajského státu.

Bečka, J.: *Writing and Presenting Modern Myanmar's History: Comments on Michael W. Charney's "A History of Modern Burma"*. Archiv orientální /Oriental Archive Roč. 78, č. 2 (2010), s.195-212. Tento odborný článek se zabývá metodologickými problémy spojenými s tvorbou a prezentací moderní historiografie Mjanmy (Barmy), zejména s ohledem na výběr a interpretaci pramenů a hodnocení hlavních historických událostí a jevů moderního období (od 19. století do současnosti). Tato problematika je založena hlavně na analýze Dějin moderní Barmy (A History of Modern Burma) od amerického historika Michaela W. Charneyho (2009).

Melčák, M.: *The Development of Dīwān al-awqāf in Egypt in the 19th Century: Regulations of 1837 and 1851*“, Archiv orientální: Quarterly Journal of African and Asian Studies Roč. 78, č.1 (2010), s. 1–34. Tato studie pojednává o založení a vývoji instituce díwán al-awqáf v Egyptě v 19. století. Analyzuje dva archivní dokumenty (vyhlášky z roku 1837 a 1851) uložené v egyptském státním archivu. Cílem studie je představit kompletní edici obou dokumentů a interpretovat jejich obsah v kontextu institucionálního vývoje díwánu.

Mendel, M: *Džihád. Islámské koncepce šíření víry*. Brno: Atlantis. 2. rozšířené vydání 2010. 354 s. Jedná se o aktualizované a rozšířené vydání monografie zabývající se analýzou jednoho z klíčových pojmů islámské věrouky a práva. Rozebírá jeho pojetí a využití v islámské teologii a politické teorii v historickém kontextu. Daný termín sleduje jako v jeho právníkém klasickém pojetí, tak jeho reinterpretační ve vrcholném středověku i emancipačních hnutích novověku, včetně aktuálního vývoje v soudobém islámském světě.

Filipský, J.: *Buddhismus a násilí na Šrí Lance*. Nový Orient. Roč. 65, č. 1 (2010), s. 7–9. Tato studie konfrontuje princip neubližování živým tvorům, který patří k nejvyšším etickým zásadám buddhismu tzv. jižního (théravádového) směru, s tendencí ospravedlňovat použití násilí na obranu Buddhova učení, za jehož vyvolenou zemi sinhalští tradicionalisté odedávna považují Šrí Lanku.

Strnad, J.: *Chaos a řád v archaickém indickém myšlení*. Nový Orient. Roč. 65, č.1 (2010), s. 44-49. Tento článek objasňuje vztah mezi kosmogonickými mýty, védským ritualismem a formováním bráhmanských elit jakožto tvůrců a nositelů základních charakteristik indického náboženského, filosofického i vědeckého myšlení.

Prosecký Jiří: *Legendární vládcové Uruku – Lugalbanda*. Nový Orient. Roč. 65, č. 2 (2010), s. 35-40. Článek se zabývá dvěma sumerskými narativními skladbami soustředěnými okolo legendární postavy mladého hrdiny Lugalbandy, údajného vládce tzv. první dynastie z města Uruku. Předkládá analýzu jejich obsahu a sleduje pozdější Lugalbandovu tradici v mezopotamských literárních a náboženských textech 2. a 1. tisíciletí př. n. l.

Ostřanský, B.: *Orientalismus a historizující beletrie aneb antikvární toulky po Orientu*. Nový

Orient. Roč. 65, č.3 (2010), s. 53–56. Článek rozebírá vybrané (většinou méně známé) příklady tzv. orientalismu ve světové literatuře a soustředí se přitom především na žánr historického románu.

Mendel, M.: *Reflexe soudobého islámu: Od „papírového tygra“ k reálným problémům*. Nový Orient. Roč. 65, č. 4 (2010), s. 2–7. Článek poukazuje na rozpor mezi intelektuálským a publicistickým pojetím soudobého islámu, resp- jeho sklonem k islamofobii, a mezi reálným analytickým sledováním reality a kvalitativních změn v rámci tohoto náboženského systému.

Mendel, M.: *Džihád – termín islámského práva, nebo prázdné ideologické klišé?* Nový Orient. Roč. 65, č. 2 (2010), s. 2–7. Autor typologizuje soudobé pojetí právního termínu džihád a jednotlivé typy zasazuje do aktuálních politických a ideových kontextů.

Mendel, M.: *Islámský zákaz vína – mravní ideal a společenská realita*. Nový Orient. Roč. 65, č. 1 (2010), s. 24–29. Studie se zabývá fenoménem vína a dalších alkoholových substancí ve formativním období islámského náboženství a poukazuje na zjevný rozpor mezi přísnými normami náboženského práva a žitou realitou první generace muslimů.

Mendel, M.: *Idea sekularizmu w kontekście cywilizacji islamu*. Krakowskie Studia Międzynarodowe. (2010), s. 109–120. Studie se zabývá komplikovaným vztahem mezi rozvojem sekulárních společenských modelů v islámských zemích a mezi autentickými modely politického uspořádání, založenými na islámském právu a politické teorii.

Strnad, J.: *Dharma jako zákon a řád ve starověké Indii*. In: Zákon a právo v archaických kulturách. Uspoř. D. Antalík, J. Starý a T. Vítek. Herrmann & synové, Praha 2010, str. 295–317. Tato práce charakterizuje v historických souvislostech pojetí zákona a řádu ve starověké Indii od starší doby védské po klasické období a souběžný vývoj etických norem od partikularistických k univerzalistickým koncepcím.

Filipský, J.: *Taprobané, Sarandíb, Šrí Lanka: ostrov mnoha jmen*. Nový Orient. Roč. 65, č. 3 (2010), s. 18–22. Článek rozebírá množství toponym a etnonym, pod nimiž byla od nejstarších dob známa dnešní Šrí Lanka a její obyvatelé, a řadí je do kontextu objevování tohoto jihoasijského ostrova dávnými zeměpisci a cestovateli. Studie tvoří součást historickogeografické příručky Šrí Lanka připravené do tisku v edici Stručná historie států nakladatelství Libri a pro.libri, o. p. s.

Holba, J.: *Buddhismus*. In: kol. autorů: Základy religionistiky. Světová náboženství, nová náboženská hnutí a religionistika. Druhé, rozšířené a upravené vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice 2010, s. 133–183. Tato část monografie přináší systematický přehled historie, nauk, filosofie a praxe buddhismu.

Marková, D.: *Nech vidin, vzdušných cest, neb klesneš roztříštěn, květe srdce bláhový*. Nový Orient. Roč. 65, č. 3 (2010), s. 50–53. Článek si všímá problematiky lásky a manželství v současné indické společnosti.

Liščák, V.: *Katalánský atlas z roku 1375 a obraz Asie ve 14. století*. Nový Orient. Roč. 65, č.1 (2010) s. 18–23. Článek se zabývá jedním z nejlepších středověkých kartografických děl, využívajících práce evropských cestovatelů.

Mendel, M.: *Srdcem i mečem. Súfijské pojetí džihádu*. In: Deák D.; Pirický G.; Slobodník M. (eds.): *Súčasný podoby súfizmu. Od Balkánu po Čínu*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010, s. 23–72. Studie se zabývá vztahem mezi (údajně spíše kvietistickým) pojetím súfismu a jeho hodnotami a džihádu v perspektivě celých islámských dějin. Ačkoli takto postavené téma se na první pohled jeví jako poměrně zvláštní, autor se domnívá, že takto postavená otázka může vnést nové impulsy do diskuse a vrhnout poněkud odlišné světlo na studium

mnohotvárného fenoménu, jakým je islámská mystika.

Holba, J.: *Buddhismus a jeho reflexe v českých zemích mezi první světovou válkou a sametovou revolucí v roce 1989*. In: J. Honzík (ed.), *Jednota v rozmanitosti*, Praha: DharmaGaia. 2010, s. 32–35. Tato studie pojednává o vnímání buddhismu českou odbornou i neodbornou veřejností v českých zemích v období mezi první světovou válkou a rokem 1989.

Holba, J.: *Sútry o dokonalém poznání (pradžňápáramitásútra) I. – vznik*. Nový Orient. Roč. 65, č. 1 (2010), s. 50–52. Článek si všímá vzniku a vývoje významných filosofických textů dokonalého poznání (pradžňápáramitá).

Holba, J.: *Sútry o dokonalém poznání (pradžňápáramitásútra) II. – texty*. Nový Orient. Roč. 65, č. 2 (2010), s. 41–46. Článek komentuje nejdůležitější texty dokonalého poznání.

Holba, J.: *Sútry o dokonalém poznání (pradžňápáramitásútra) III. – termín pradžňá*. Nový Orient. Roč. 65, č. 4 (2010), s. 33–35. Článek pojednává o velmi důležitém termínu „pradžňá“ v textech o dokonalém poznání. Všímá si nejen jeho významu, ale i původu a jeho filosofických konotací.

Ostřanský, B.: *Kult „světců“ a egyptské mawlidy v muslimské lidové religiozitě*. In: sborník případových studií (case studies) *Súčasná podoba Sufizmu od Balkánu po Čínu*. editoři: Dušan Deák, Gabriel Pirický a Martin Slobodník. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského, 2010 s. 143–167. Studie se zabývá problematikou náboženských oslav súfijských světců (mawlidy) v kontextu egyptské lidové religiosity.

Holba, J.: *Changes of the Concept of the Bodhisattva in Buddhist Traditions*. In: M. Kováč, T. Gál (eds.), *Religious Change*, Bratislava: Chronos, 2010, s. 89–95. Článek pojednává o konceptu bódhisattvy, budoucího buddhy, v buddhistických tradicích, zejména ale v mahájánovém buddhismu.

Ando, V.: *Klasická čínská medicína. Základy teorie I*. 8. vydání. Hradec Králové: Svítání, 2010. 396 s. Jedná se o komplexní a systematické zpracování teoretického systému tradiční čínské medicíny na základě originálních čínských pramenů. První díl pětisvazkové práce obsahuje historický úvod a kapitoly týkající se učení o yinyangu a o pěti hybatelích. (jedná se o reedici).

Ando, V.: *Klasická čínská medicína. Základy teorie II*. 5. vydání. Hradec Králové: Svítání, 2010. 280 s. Druhý díl pětisvazkové práce o základní teorii tradiční čínské medicíny. Ve dvou kapitolách se zabývá teoriemi o čchi, krvi a tělních tekutinách a o systému sítě drah čchi. (jedná se o reedici).

Ando, V.: *Klasická čínská medicína. Základy teorie III*. 5. vydání. Hradec Králové: Svítání, 2010. 272 s. Třetí díl pětisvazkové práce o základní teorii tradiční čínské medicíny. Dělí se do dvou kapitol, první pojednává o příčinách onemocnění, druhá se zabývá objasněním tradiční patogeneze. (jedná se o reedici).

Ando, V.: *Klasická čínská medicína. Základy teorie IV*. 4. vydání. Hradec Králové: Svítání, 2010. 404 s. Čtvrtý díl pětisvazkové práce o základní teorii tradiční čínské medicíny. Zabývá se čtyřmi hlavními metodami vyšetřování - pozorováním, dotazováním, nasloucháním a čicháním, palpací. (jedná se o reedici).

Ando, V.: *Klasická čínská medicína. Základy teorie V*. 2. vydání. Hradec Králové: Svítání, 2010. 311 s. Poslední díl pětisvazkové práce o základní teorii tradiční čínské medicíny. Dělí se do dvou kapitol, z nichž první se zabývá objasněním osmi hlavních metod diferenciální diagnostiky a druhá pojednává o prevenci, principech léčení a o léčebných metodách. (jedná se o reedici).

se o reedici).

Prosecký, J.: *Marc Van De Mierop, Dějiny starověkého Blízkého východu, okolo 3000-323 př. Kr.* Z anglického originálu *A History of the Ancient Near East, ca. 3000-323 B.C., Second Edition*, přeložil Jiří Prosecký. Edice Orient, Sv. 8. Praha, Academia 2010, 327 s. Jedná se o odborný překlad význačné anglické publikace do českého jazyka.

Marková, D.: *Daleko z Indie*. Praha: Sdružení kontinenty, 2010, 200 s. Tato kniha je sbírkou překladů krátkých hindských povídek od současných hindských autorů.

Marková, D.: *Dévakínandan Khatri, Čandrakánta*. Třebíč: Akcent, 2010, 225 s. Jedná se o překlad jednoho z prvních hindských románů, jež položil základy vědeckofantastické literatury v hindštině.

Filipský Jan, Malina J.: *Anthropopedia in spe*. Vzniká první internetová Encyklopedie antropologie. *Anthropopedia in spe. Launching the First Interactive Encyclopaedia of Anthropology*. *Anthropologia integra* 1 (2010), č. 1: 95–98. ISSN: 1804-6657 (tištěná verze), 1804-6665 (on-line verze). Vědecká zpráva, která představuje nový výzkumný projekt Ústavu antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity – první elektronickou interaktivní Encyklopedii antropologie, jež navazuje na obsáhlý internetový Antropologický slovník (2009) a je koncipována jako integrální databáze poznatků, jichž bylo v oblasti věd o člověku, společnosti a kultuře dosaženo v kontextu vývoje antropologie a jejích subdisciplín.

Hons P.: *Fenomén dalitské literatury*. Nový Orient Roč. 65, č. 4 (2010), s. 49-51. Článek se zabývá dalitskou literaturou. Snaží se ji definovat, všímá si námětů a literárních forem a zaměřuje se na některé problematické aspekty tohoto literárního směru. Značnou pozornost věnuje také problematice začlenění děl nedalitských autorů.

Marková D.: *One aspekt of the Landscape of Devakinandan Khatri's Candrakanta*. *Pandanus* 10, 4/1, S. 99-204. Článek se zabývá přírodními motivy v hindském historickém románu.

- Udělená ocenění:

PhDr. Jan Filipický, CSc. byl oceněn za vynikající přínos k rozvoji moderní obecné antropologie a Ústavu antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity cenou Prof. MUDr. et PhDr. Vojtěcha Suka, DrSc.

- Pracovníci OÚ zpracovali dva odborné posudky pro externí instituce:

Melčák M., Ošťanský B.: znalecký posudek pro Městský soud v Praze k arabskému překladu publikace *Czech Republic – Your Partner*

Bečka J.: Posudek k žádosti o prodloužení akreditace Bc. oboru Blízkovýchodní studia mgr. oboru Kulturní antropologie a dějiny Předního východu

c) Nejvýznamnější popularizační aktivity pracoviště:

- V rámci popularizačních aktivit publikovali pracovníci OÚ vědeckopopulární články a překlady z asijských literatur pro časopisy *Dějiny a současnost*, *Mezinárodní politiku* aj.

- Významnou činností jsou kursy orientálních jazyků pro širší veřejnost. V roce 2010 realizoval OÚ mongolštinu (Chaloupková, L.). Kromě jazykové školy OÚ vyučovali pracovníci orientální jazyky také v jiných institucích:

Melčák M.: výuka arabštiny pro Islámskou nadaci v Praze.

- Velmi významnou a obsáhlou položkou je také spolupráce s hromadnými sdělovacími prostředky (ČT, ČRo, celostátní deníky, internetová média atd.), v rámci které se pracovníci OÚ vyjadřují k aktuálnímu dění ve vybraných regionech a přinášejí reportáže o různých aspektech společnosti v zemích Orientu.

Několik konkrétních výsledků:

Vavroušková S., Strnad J., Hons P.: Indie, Beseda o Indii, Český rozhlas. 5.2.2010.

Bečka J.: Trauma kolonialismu, rozhlasové vystoupení v Radio Leonardo, 25.8.2010.

Ostřanský B.: Minarety nad městem, aneb proč islám budí strach. Televizní diskuze, Česká televize 9.11.2010.

Vavroušková S.: Hindutva - odvrácená tvář hinduismu. AV ČR, 4.11.2010.

Marková D.: Beseda s přednáškou o filmu Lakšmí a já, gymnázium Arabská, Praha 6, 23. 6. 2010

2. Vědecká a pedagogická spolupráce s vysokými školami:

a) Nejvýznamnější vědecké výsledky pracoviště vzniklé ve spolupráci s vysokými školami:

Mendel M.: Srdcem i mečem. Súfijské pojetí džihádu. In: Deák D.; Pirický G.; Slobodník M. (eds.): Súčasný podoby súfizmu. Od Balkánu po Čínu. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010, s. 23–72.

Holba J.: Buddhismus. In: kol. autorů: Základy religionistiky. Světová náboženství, nová náboženská hnutí a religionistika. Druhé, rozšířené a upravené vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice 2010, s. 133–183.

Filipský Jan, Malina J.: Anthropopedia in spe. Vzniká první internetová Encyklopedie antropologie. Anthropopedia in spe. Launching the First Interactive Encyclopaedia of Anthropology. Anthropologia integra 1 (2010), č. 1: 95–98. ISSN: 1804-6657 (tištěná verze), 1804-6665 (on-line verze).

J. Filipský je členem redakční rady časopisu Anthropologia Integra) jedná se o dvojjazyčně vydávaný časopis vycházející v papírové i digitální podobě. V rámci spolupráce s MU Brno se J. Filipský zúčastnil dvou projektů: Antropologický slovník - asi 170 přispěvatelů, vyšel v digitální i tištěné podobě; Encyklopedie antropologie - jedná se o mezinárodní projekt se zahraničními přispěvateli - první mezinárodní interaktivní encyklopedie antropologie, která navazuje na Antropologický slovník

Jaroslav Strnad, Dharma jako zákon a řád ve starověké Indii. In: Zákon a právo v archaických kulturách. Uspoř. D. Antalík, J. Starý a T. Vitek. Herrmann & synové, Praha 2010, str. 295–317. ISBN 978-80--87054-24-6. Ve spolupráci s řešiteli grantu GA ČR 401/08/0436 Norma a její překročení v archaickém myšlení řešeného na FF UK (Ústav filosofie a religionistiky FF UK)

Marková D.: One aspekt of the Landscape of Devakinandan Khatri's Candrakanta. Pandanus, 10, 4/1, S. 99–204

b) Spolupráce s vysokými školami na uskutečňování doktorských studijních programů

(DSP) a magisterského a bakalářského studia:

- Orientální ústav AV ČR je z rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy akreditovaným pracovištěm pro doktorský studijní program Historické vědy se studijním oborem Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky, který je uskutečňován Filozofickou fakultou UK v Praze. Orientální ústav v současné době zaměstnává a podílí se na výchově dvou doktorandů.

- Pracovníci OÚ AV ČR v roce 2010 vedli a oponovali bakalářské, magisterské a doktorské práce:

Vedení doktorských, magisterských a bakalářských prací

1. Ando Vladimír: Postava tangského taoisty a lékaře Sun Simiaa. M. Švarný, ÚDV FFUK (od r. 2009)
2. Holba Jiří: Buddhismus v České republice. J. Honzík, Ph.D., FHS UK (od r. 2006)
3. Holba Jiří: Nauka a praxe pozdně středověké višnuistické sahadžije, J. Štolcová, Ph.D., ÚfaR FF UK (od r. 2009)
4. Holba Jiří: Smrt a rituály v korejském buddhismu. M. Zemánek, Ph.D., ÚfaR FF UK (od r. 2009)
5. Holba Jiří: Álajavidžňána. A. Korsesková, Mgr., ÚfaR FF UK (od r. 2010)
6. Holba Jiří: Buddhická mantra a Súra srdce. E. Langrová, Mgr., ÚfaR FF UK (od r. 2010)
7. Marková Dagmar: Bára Zmeková, Moderní hindská poezie, BC
8. Mendel Miloš: Klapetek Martin: Muslimské organizace v Německu, Rakousku a Švýcarsku. Význam náboženství jako identifikačního prvku při integraci do západních společností, (Ph.D., práce úspěšně obhájena na prog. Filozofie/religionistika, obor religionistika, FF MU).
9. Mendel Miloš: Kubíková Nataša: Vývoj islamistických politických hnutí k umiernenosti pod vplyvom ich integrácie do politického systému. (Ph.D., program Historické vědy, obor: Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky, FFUK), ve stadiu zpracování
10. Strnad Jaroslav: vedení doktorské disertační práce Jany Pomklové „Odras starohindské textové tradice Górahknáthova učení v Padmávat Malika Muhammada Džájasího“ (FF UK, program: Historické vědy, obor: Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky)
11. Strnad Jaroslav: vedení magisterské práce Ondřeje Abonyiho „Vznik Bangladéše v kontextu studené války“ (ÚJCA FF UK, úspěšně obhájeno 22.9. 2010)
12. Vavroušková Stanislava: vedení doktorské práce Radka Novotného, Malayika Tamil Youth: Values, Aspirations and Forming Ethnic Elite. (FFUK- ÚJCA)
13. Vavroušková Stanislava: vedení doktorské práce Vlastimila Blechy, Dalit political movements in South Asia (FFUK- ÚJCA)
14. Vavroušková Stanislava: vedení doktorské práce Zdeňka Štipla, Hnutí křesťanských ášramů v Indii (FFUK- ÚJCA)
15. Hons, P.: Vedení magisterské práce Jany Horáčkové – Dalitská literatura a její role v dalitském hnutí (FF UK)

Oponentské posudky doktorských, magisterských a bakalářských prací:

1. Holba Jiří: *Meditace v théravádovém buddhismu*. E. Trojanová, Bc., FHS UK, 2010.
2. Holba Jiří: „Východní theodicea“ jako alternativní lék na západní problém zla v náboženství. K. Šestáková, Mgr., ÚFaR, FF UK, březen 2010.
3. Holba Jiří: „Východní theodicea“ jako alternativní lék na západní problém zla v náboženství. K. Šestáková, Mgr., ÚFaR, FF UK, srpen 2010.
4. Liščák, Vladimír: Oponentský posudek na bakalářskou práci Jan Karlach: *Obráz barbarů v pramenech čínského starověku (dyn. Západní Zhou – Západní Han)* — Bc.
5. Liščák, Vladimír: Oponentský posudek na disertační práci Martin Hošek: *Českoslovenští legionáři na Dálném východě. Přesun Vladivostocké skupiny po Východočínské železnici v roce 1918* — Ph.D.
6. Liščák, Vladimír: Oponentský posudek rigorózní práce Mgr. Jana Berana *Kniha Liezi – Východiska pro překlad „taoistického“ textu* — PhDr.
7. Marková, Dagmar: *Lubica Ondrisová, Hindština a jazyková politika Indie*, Mgr.
8. Mendel M.: *Dekanová, Renáta: Ahmádíja a její misijní činnost v západní Evropě*, posudek na Bc. práci na ústavu religionistiky FF MU).
9. Ostránský Bronislav: oponentura dizertační práce Pavla Ťupka: „*Salafijský islám: Ideologické zdroje a interpretace*“ (FF UK v Praze)
10. Ostránský Bronislav: oponentura dizertační práce Daniela Křížka: „*Taríqa Naqšbandíja-haqqáníja: Duchovní nauka v teorii a praxi*“ (FF ZČU v Plzni)
11. Strnad Jaroslav: oponentský posudek doktorské disertační práce Jaroslava Holmana „*Kořeny indického federalismu*“
12. Hons, P.: Oponentský posudek na Mgr. Práci Lukáše Houdka - *Pahárští dómové (případová studie dómských komunit v okolí města Bhímátal v indickém státě Uttaráňčal)*

• Pracovníci OÚ AV ČR přednášeli a vedli semináře a cvičení v šesti bakalářských a magisterských programech na FF UK, FF MU Brno a dalších školách. V letním semestru 2009/2010 odpřednášeli pracovníci OÚ celkem 306 hodin ve 13 bakalářských a magisterských programech. V zimním semestru 2010/2011 ospřednášeli pracovníci OÚ celkem 340 hodin ve 14 bakalářských a magisterských programech:

Hrubý J.: FF UK

- Úvod do studia
- Dějiny Číny

Ostránský B.: FF UK

- Úvod do islámské mystiky

Melčák M.: MU Brno

- Arabština I
- Arabština IV

Strnad J.: FF UK

- Interpretace starých hindských textů: kabírovské pady v rádžasthánské tradici

- Dějiny indických náboženství

Marková D.: FF UK

- Muslimové v Indii
- Indické reálie

Holba J.: FF UK

- Sanskrt I
- Sanskrt II
- Buddhismus
- Mahájánový buddhismus
- Buddhistické myšlení
- Četba sanskrtských buddhistických textů

Hons P.: FF UK

- tamilština III
- tamilština V
- Úvod do studia

Vavroušková S.: FF UK

- přehledné dějiny Indie

Vavroušková S.: Metropolitní univerzita Praha

- Problémy současné Indie

- Mimořádné přednášky přednesené na vysokých školách:

Liščák V.: Odorik z Pordenone - FF UK

Filipský, J., Vrány v indické kultuře. 13. 5. 2010, Ústav antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity

- Ve spolupráci s vysokými školami řeší pracovníci OÚ tyto granty:

Ostřanský B.: účast v grantu Milenialismus v monoteistických náboženstvích: Jeho původ, současné podoby a společenská relevance (P401/11/2450: navrhovatel: Doc. Zdeněk Vojtíšek, HTF UK), doba trvání tři roky, poskytovatel GAČR

3. Mezinárodní vědecká spolupráce pracoviště:

- V roce 2010 zorganizoval OÚ zasedání řídícího výboru mezinárodní organizace ECAF, kterého se zúčastnilo celkem 14 odborníků, z toho 13 zahraničních.

Orientální ústav byl spolupořadatelem mezinárodní konference „Indologická studia a výzkum: jazyky, literatura, historie a kultura – indologické identity“, která ve dnech 17.–19. června konala na FF UK (dalšími spolupořadateli byly Ústav jižní a centrální Asie FFUK a Indická rada pro kulturní vztahy (ICCR)). Dva pracovníci OÚ přednesli na této konferenci své příspěvky. Jednalo se o další z řady mezinárodních konferencí organizovaných a financovaných indickou stranou (ICCR), jejichž cílem je koordinovat indologický výzkum v zemích střední a jihovýchodní Evropy. Pracovníci OÚ se účastnili i

minulých konferencí ve Varšavě, Vilniusu, Mircurei.

- Osm pracovníků OÚ se zúčastnilo mezinárodních konferencí, na kterých přednesli jedenáct přednášek:

1. Ando Vladimír: „Nemoci třetího tisíciletí“, mezinárodní kongres tradiční čínské medicíny, Praha 25.–28.11.2010; odborný překlad tří přednášek přednesených v čínštině: Výzkum a léčba kardiovaskulárních onemocnění v čínské medicíně (předn. prof. Zhang Boli, rektor Tianjinské univerzity čínského lékařství); Léčba hypertenze v čínské medicíně pomocí bylin i akupunktury (předn. prof. Li Jianzhong, primář akupunkturního oddělení fakultní nemocnice Xuanwu v Pekingu); workshop Pulzová diagnostika (MUDr. Guo Li)

2. Hrubý Jakub: Workshop: ‘Research Training in Old Chinese: History and Historiography’ konaný 24.-28. března 2010 v Cambridge, UK.

3. Liščák Vladimír: Londýn (Velká Británie), The Flag Institute – účast na Flag Institute Spring Meeting (15. 5. 2010) s přednáškou na téma „Earliest flags in China and their symbolism in written material“

4. Liščák Vladimír: Bohinj (Slovinsko) – účast na The 7th International Sinology Symposium 2010 (26.–29. 8. 2010) s referátem „Taiwanese Multiculturalism and Multilingualism“

5. Liščák Vladimír: Olomouc – účast na 4. výroční česko-slovenské konferenci (5.–6. 11. 2010) s referátem „Doklady o čínských praporech ve světle nejstarších textů“

6. Marková Dagmar: Indological Studies and Research – Indological Identities. Univerzita Karlova, Praha, 17. 6. – 19. 6. 2010. Příspěvek. On the proportions of the Modern and Classical in Research and in teaching literature.

7. Strnad Jaroslav: International Conference „Indological Studies and Research: Languages, Literatures, History and Culture - Indological Identities. Univerzita Karlova, Praha, June 17 - June 19, 2010. Příspěvek: Interpretations of Kabīr: linguistic, literary and historical issues.

8. Trísková Hana: Přednáška “How to teach segmental structure of Mandarin syllable” prezentována 2x: na Institute of Linguistics, Phonetic Laboratory, Chinese Academy of Social Sciences CASS (11. 10. 2010) a na Beijing Language and Culture University (13. 10. 2010).

9. Zouplna Jan: Judaism in the Mediterranean Context. IX. Congress of the European Association for Jewish Studies (Ravenna, 25. 7. - 29. 7. 2010). Příspěvek: "The Initial Phase of Revisionist Zionism, 1922-25: The Non-Jabotinsky Story" – 26. 7. 2010.

10. Zouplna Jan: Historicizing the Jewish People – A Conference in Honour of Simon Dubnow at 150. (Lipsko, 4. 11. - 5. 11. 2010).

11. Mendel M.: Tatawwur ad-dirását aš-šarqíja fī tšíkuslúfákijá al-mustaqilla wa lá sijjamá al-isti’ráb at-tšíkí (Vývoj orientálních studií v nezávislém Československu se zvláštním zřetelem k české arabistice) přednáška na katedře arabských dějin fakulty humanitních studií Univerzity krále Abd al-Azíze v Rijádu (Saúdská Arábie, 28. 10. 2010).

- Pracovníci OÚ vykonali celkem 13 zahraničních cest (náklady většinou hrazeny zvoucí stranou či zahraničním partnerem).

- Deset pracovníků OÚ je členem redakční rady mezinárodního časopisu.

- Jeden pracovník OÚ přednášel v roce 2010 na zahraniční univerzitě.

- Dva pracovníci OÚ jsou zapojeni do mezinárodních projektů:

Třísková H: Publication on phonetics of standard Mandarin, Beijing Language and Culture University. Cílem projektu je monografie poskytující detailní přehled fonetického systému čínštiny, která v takovémto rozsahu dosud nebyla publikována.

Marková D.: Ček-Hindí šabdkóš (Česko-hindský slovník), Central Hindi Directorate. V rámci tohoto několikaletého projektu by měl vzniknout zcela nově pojatý Česko-hindský slovník s distribucí v obou cílových zemích.

- V roce 2010 navštívili OÚ tito zahraniční odborníci:

Prof. P.R. Subramanian – čelný indický tamilista a lexikograf, Mozhi Trust, Chennai (Indie)

Ahmad Hasan Anwar – odborník na islámskou mystiku a filosofii, Univerzita Munufíja (Egypt)

Prof. Liu Ni, Center for China Studies abroad, (Čína)

Prof. Jin Lou, Chinese Academy of Social Sciences, (Čína)

Liu Rongjun, Chinese Academy of Social Sciences, (Čína)

Prof. He Peihong, Center for China Studies abroad, (Čína)

Lei Wen, Ph.D., Chinese Academy of Social Sciences, (Čína)

Doc. Wang Wen'e, Center for China Studies abroad, (Čína)

IV. Hodnocení jiné a další činnosti

- Ústav vyučuje orientální jazyky ve specializovaných kursech pro veřejnost. V roce 2010 probíhal kurs mongolštiny.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

Vedení OÚ průběžně dohlíží nad odstraňováním nedostatků, které shledala mimořádná kontrola odboru KAV ČR ve dnech 19.7.-20.8.2010:

při nařizování pracovních cest a při jejich vyúčtování se důsledně postupuje podle ZP o cestovních náhradách a podle směrnice ředitelky č. 1/2007;

zefektivnění zápisů pracovníků v evidenci pracovní doby a jejich kontrola;

prodloužení pracovních smluv na dobu určitou se provádí oboustrannou dohodou a nikoli formou oznámení;

Jednorázově byly odstraněny tyto nedostatky:

zaměstnancům OÚ AV ČR bylo zajištěno školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví;

cestovní příkazy byly zahrnuty do vnitřního kontrolního systému;

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj: *)

Přílohou výroční správy je účetní závěrka a zpráva auditora k hospodaření OÚ. Tyto dokumenty dokládají, že hospodaření Orientálního ústavu probíhalo standardně a v souladu s příslušnými předpisy.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště: *)

Orientální ústav bude pokračovat v řešení VZ Výzkum náboženských systémů, historie, jazyků, literatur a kultur zemí Asie a Afriky, jak byl schválen na roky 2005 až 2011. Předpokládá se postupné zapojování OÚ do mezinárodních projektů především na bázi ECAFu. Měla by též pokračovat a rozšiřovat se jazyková výuka v OÚ.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí: *)

Orientální ústav nemá speciální aktivity v oblasti ochrany životního prostředí. Běžný provoz ústavu produkuje pouze běžný komunální odpad, kromě vypotřebovaných tonnerových kazet, které jsou předávány k ekologické likvidaci odpovědné firmě.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů: *)

Pracovně právní vztahy ústavu se řídí Zákoníkem práce a Kolektivní smlouvou mezi ředitelkou a Odborovou organizací OÚ.

razítko

ORIENTÁLNÍ ÚSTAV AV ČR, v.v.i.
Pod vodárenskou věží 4
182 08 PRAHA 8
IČO: 683 78 009

podpis ředitele pracoviště AV ČR

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu

*) Údaje požadované dle par. 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů